

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĀELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

ČETVRTA VAZMENA NEDJELJA

JA OVCAMA SVOJIM
DAJEM ŽIVOT
VJEČNI

Beograd 2021.

SVIBANJ

ČETVRTA VAZMENA
NEDJELJA

Ned. 11. Dan svećeničkih i redovničkih zvanja
Majčin dan

Pon. 12. LEOPOLD BOGDAN MANDIĆ

Uto. 13. Gospa Fatimska

Sri. 14. MATIJA APOSTOL, Mate, Matea

Čet. 15. Gospa od Milosti

Pet. 16. Ivan Nepomuk, Andrija

Sub. 17. Paškal, Paško, Antonija

Naslovnica:

Slika preuzeta s

<https://www.evangelie-et-peinture.org>

SLUŽBA RIJEČI

ČETVRTA VAZMENA NEDJELJA

ČITANJA

Ja ovcima svojim dajem život vječni 4

HOMILIJA

Isus - Dobri Pastir 8

KATEHEZA

Jedino je Krist istinski pastir 10

Jubilejska godina 12

Što je Sveta ili Jubilejska godina 14

Mali vjeronaučni leksikon 16

MEDITACIJA

Božansko utočište 17

SPOMENDAN

Sv. Leopold Bogdan Mandić
naš svetac iz Boke 18

NAŠI POKOJNI 20

mihael

18/202.

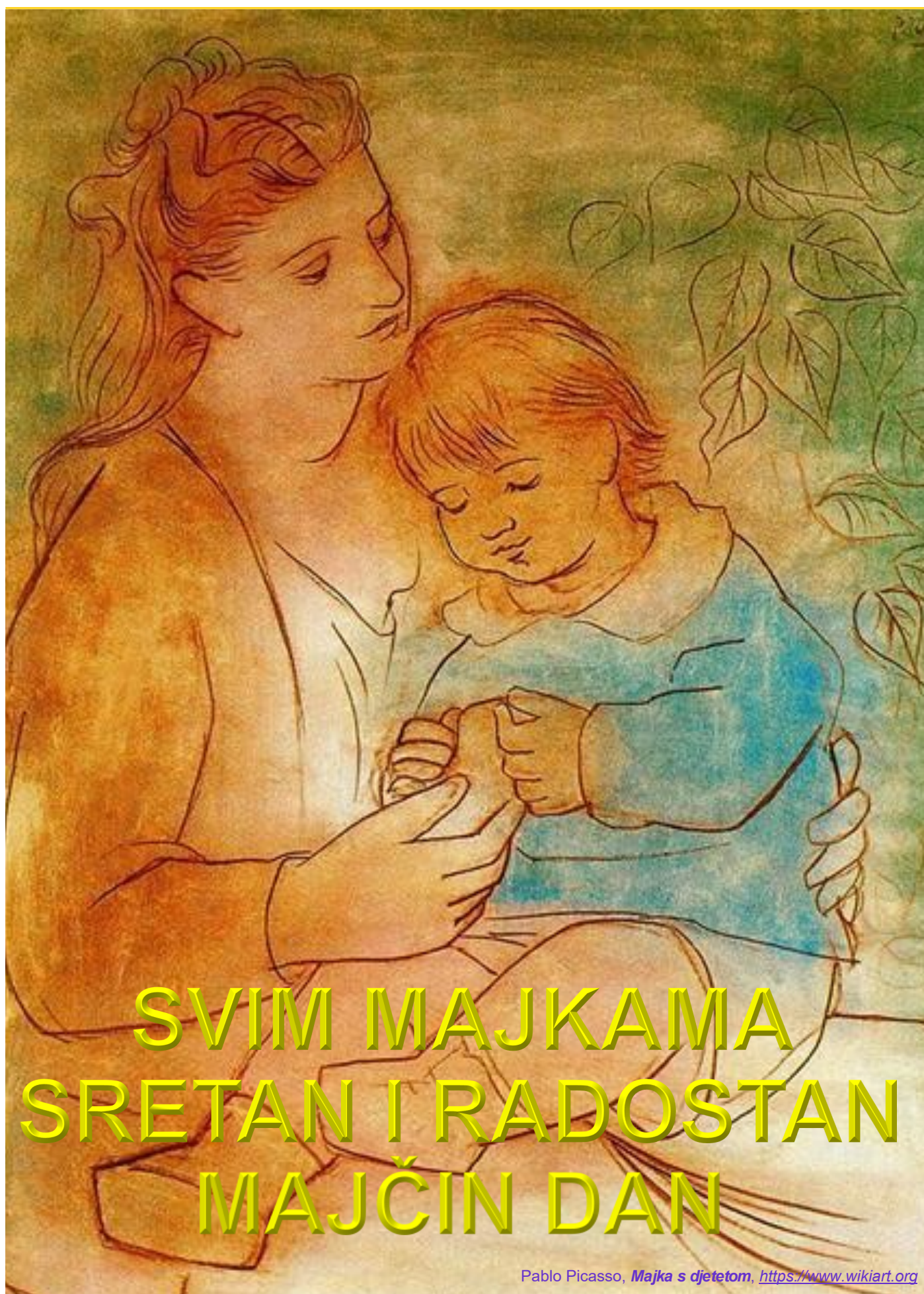
Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije, Godište XIX. 2025.), broj 18 (647); četvrta vazmena nedjelja, 11. travnja 2025.

Kontakt:

vlč. **Željko Rakošec**, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682;; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805;; e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

SVIM MAJKAMA
SRETAN I RADOSTAN
MAJČIN DAN

Pablo Picasso, *Majka s djetetom*, <https://www.wikiart.org>

Prvo čitanje: Dj 13, 14.43-52

Obraćamo se, evo, poganima.

Čitanje Djela apostolskih

U one dane:

Pavao i Barnaba krenuše iz Perge i stigoše u Antiohiju pizidijsku. U dan subotni ušli su u sinagogu i sjeli. I mnogi Židovi i bogobojazne pridošlice pođoše za njima, koji su ih nagovarali ustrajati u milosti Božjoj.

Iduće se subote gotovo sav grad zgrnu čuti riječ Gospodnju. Kad su Židovi ugledali mnoštvo, puni zavisti psujući suprotstavljali su se onomu što je Pavao govorio. Na to im Pavao i Barnaba smjelo rekoše:

„Trebalo je da se najprije vama navijesti riječ Božja. Ali kad je odbacujete i sami sebe ne smatrate dostojnima života vječnoga, obraćamo se evo poganima. Jer ovako nam je zapovjedio Gospodin:

*‘Postavih te za svjetlost poganima,
da budeš na spasenje do na kraj zemlje.’“*

Pogani koji su slušali radovali su se i slavili riječ Gospodnju te povjerovali oni koji bijahu određeni za život vječni. Riječ se pak Gospodnja pronese po svoj onoj pokrajini. Ali Židovi potakoše ugledne bogobojazne žene i prvake gradske te zametnuše progon protiv Pavla i Barnabe pa ih izbaciše iz svoga kraja. Oni pak stresu prašinu s nogu protiv njih pa odu u Ikonij. A učenici su se ispunjali radošću i Duhom Svetim.

Riječ Gospodnja

Današnje prvo čitanje opisuje što se dogodilo druge subote Pavlova i Barnabina djelovanja u Antihoiji Pizidijskoj. Između prve i druge rečenice našega odlomka izostavljen je čitav Pavlov govor (rr. 15-42) u kojem je u antiohijskoj sinagogi uspješno propovijedao o Isusu Kristu, tako da su ljudi izlazeći iz sinagoge molili i Pavla i Barnabu da im iduće subote opet o tome govore.

No, Luka nam u svom spisu ne donosi Pavlova govora okupljenom mnoštvu, nego opisuje reakciju Židova koji su se suprotstavljali njegovim riječima. Tako se među Pavlovim i Barnabinim slušateljima stvaraju dvije skupine. Prva su Židovi koji odbacuju riječ Božju, a druga su pogani koji je prihvaćaju. Tu paradoksalnu situaciju Pavao argumentira tekstom iz Knjige proroka Izaije (49,6) u kojem prepoznaje svoje poslanje navjestitelja spasenja poganima po svem svijetu. Od ovoga događaja u Antiohiji Pizidijskoj Pavlovo djelovanje krenulo je u tom smjeru sve do konca njegova života.

Otpjevni psalam: Ps 100, 2-3.5

Njegov smo narod i ovce paše njegove.

Kliči Gospodinu, sva zemljo!
Služite Gospodinu u veselju!
Pred lice mu dođite
s radosnim klicanjem!

Znajte da je Gospodin Bog:
on nas stvorio i mi smo njegovi,
njegov smo narod i ovce paše njegove.“

Jer dobar je Gospodin,
dovijeka je ljubav njegova,
od koljena do koljena vjernost njegova.

U biblijskom naslovu Psalma 100 stoje riječi „pjesma zahvalnica“ što u potpunosti odgovara njegovu sadržaju. No još bi se moglo dodati da je riječ o navjestiteljskoj zahvalnici u kojoj se psalmist obraća čitavoj zemlji koju poziva da stupi pred lice Božje.

Sami izraz „stupiti pred lice Božje“ kao i čitav kontekst psalma jasno naznačuju da se tu radi o dolasku u jeruzalemski hram. U tom smislu takav poziv upućen čitavoj zemlji ima univerzalistički karakter u kojem se Bog koji se objavio Izraelu prepoznaje kao Bog koji je stvorio čitav svijet i brine se za sve ljude na zemlji, kao što pastir napasa svoje stado.

Drugo čitanje: Otk 7, 9.14b-17

Jaganjac će biti pastir njihov i vodit će ih na izvore vodâ života.

Čitanje Prve poslanice svetoga Ivana apostola

Ja, Ivan, vidjeh:
Kad eno velikoga mnoštva
što ga nitko ne mogaše izbrojiti,
iz svakoga naroda, i plemena,
i puka, i jezika!
Stoje pred prijestoljem
i pred Jaganjcem
odjeveni u bijele haljine;
palme im u rukama.
I reče mi jedan od starješina:
„Oni dođoše iz nevolje velike
i oprali su haljine svoje
i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj.
Zato su pred prijestoljem Božjim i

služe mu dan i noć u hramu njegovu,
i onaj koji sjedi na prijestolju
razapet će šator svoj nad njima.
Neće više gladovati ni žeđati,
neće ih više paliti sunce nit ikakva žega
jer - Jaganjac koji je posred prijestolja
bit će pastir njihov
i vodit će ih na izvore vodâ života.
I otrt će Bog
svaku suzu s očiju njihovih.“

Riječ Gospodnja

Premda Knjiga Otkrivenja obiluje slikama zbog kojih imenica apokalipsa i pridjev apokaliptički u svakodnevnom govoru imaju prizvuk koji ulijeva jezu, zapravo se radi o knjizi koja govori o neusporedivoj prevlasti dobra nad zlom. Primjer tomu je i ovaj odlomak koji se nalazi u kontekstu otvaranja šestoga pečata knjige koju je Jaganjac uzeo iz ruke Onoga koji sjedi na prijestolju te je pečat po pečat otvorio.

Kad se otvorio šesti, pretposljednji pečat, nastupio je potres i ostali prirodni katastrofične pojave koje prate „Onaj Dan“ u koji će se suditi svijetu (6,1-17). No, puno veći dio teksta koji opisuje otvaranje šestoga pečata posvećenje slavlju onih koji su spašeni od tih eshatoloških nevolja. Pisac Knjige Otkrivenja dijeli ih u dvije skupine. Prva se odnosi na sto četrdeset i četiri tisuće opečaćenih iz svih Izraelovih plemena, pri čemu njihov broj ima simbolično značenje. Riječ je, naime, o ishodu koji nastaje množenjem 12x12x1000 pri čemu broj dvanaest označuje dvanaest plemena, a tisuća je broj koji zapravo označuje nepregledno mnoštvo. Druga skupina, o kojoj je riječ u odlomku našega čitanja, odnosi se upravo ne veliko neprebrojivo mnoštvo iz svih naroda svijeta. To su oni koji su „ubijelili svoje haljine u krvi Janjetovoj“. Ta nelogična (krv nije bijela), ali za Knjigu Otkrivenja tipična slika uz koju se još spominje da su nosili u rukama palme, ponajprije navodi na pomisao da je riječ o onima koji su podnijeli mučeničku smrt za Isusa Krista, i sada su za to nagrađeni. No, palme u ovom slučaju nisu simbol mučeništva nego je riječ o slici preuzetoj iz slavlja Blagdana sjenica kada je narod mašući palmama u rukama slavodobitno ulazio u Hram. Isto tako, budući da se o mučenicima izričito govori pri otvaranju petog pečata, bezbrojno mnoštvo u ovom tekstu trebamo razumjeti kao sve one koji su za svoga života nasljedovali Jaganjca, Isusa, kao svoga pastira. To nasljedovanje na koncu ih je dovelo pred prijestolje posred kojega stoluje Jaganjac koji svoje stado napaja na izvoru života.

Evandjelje: Iv 10,27-30

Ja ovcima svojim dajem život vječni

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme: Reče Isus:
„Ovce moje slušaju glas moj;
ja ih poznajem i one idu za mnom.
Ja im dajem život vječni
te neće propasti nikada
i nitko ih neće ugrabiti iz moje ruke.
Otac moj, koji mi ih dade,
veći je od svih
i nitko ih ne može ugrabiti
iz ruke Očeve.
Ja i Otac jedno smo.“

Riječ Gospodnja

Evandeoski ulomak koji opisuje Isusa kao pastira može se podijeliti u dva odsjeka, koja oba počinju tvrdnjom: »ja sam pastir dobri« (reci 11 i 14). U prvom Isus opisuje vanjsko ponašanje dobrog pastira, a u drugom objašnjava razloge ovoga nesebičnog ponašanja. Slika pastira i ovaca može današnjim ljudima izgledati čudna, čak i uvredljiva, budući da se na ovce gleda kao na životinje koje slušaju gospodara bez pogovora i razmišljanja. No u starini, gdje je velik dio ljudi bio nezaštićen, ta slika je govorila o sigurnosti i o odnosu između vođe i onih koje je on vodio. U prvom dijelu Isus se opisuje kao onaj koji je spreman štititi stado do te mjere da riskira svoj život. A u drugom se ta slika uzdiže na kristološku razinu. Naime, taj pastir je nutarnje povezan s Bogom. »Poznavanje« o kojem se ovdje govori nije puko poznavanje, nego se radi o nutarnjem, bliskom odnosu između Oca i Sina. Uz te teme, ulomak govori i o univerzalnosti Isusove pastirske brige. Isus je spreman brinuti se te umrijeti i za druge ovce koje, iako nisu dio njegova stada, ipak pripadaju njemu. I nakraju će biti jedno stado i jedan pastir.

Isus - Dobri Pastir

Isus je volio uspoređivati one koji su mu dolazili s ovcima bez pastira, s izgubljenim i pronađenim ovcima ili čak s ovcima koje se razlikuju od jaraca. I sebe je doživljavao kao tipičnog pastira, uzornog pastira, "dobrog pastira".

U njegovim je očima karakteristika pravog pastira da je spreman dati svoj život za ovce. To je razlog zašto uvečer na Veliki četvrtak, na putu za Getsemani, Isus, citirajući proroka Zahariju, upozorava svoje učenike rekavši: *"Svi ćete pasti, jer je napisano: 'udarit će Pastira, a ovce će se rasuti.' Ali, kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju"*.

Pred opasnošću Isus neće pobjeći poput najamnika. Umrijet će, ali njegova će smrt biti pobjeda i, opet živ, skupit će u trenu svoje ovce raštrkane tugom i sumnjom.

Čak i izvan ovog trenutka junaštva, Isus svoju ulogu vidi na vrlo osoban način. Pravi pastir *"poznaje ovce svoje, a ovce poznaju njega"*, a ta uzajamnost poznavanja također je uzajamnost ljubavi, analogna onoj koja Isusa ujedinjuje s njegovim Ocem.

Isusa se stoga opisuje kao pastira koji poznaje sve svoje ovce, svaku po imenu. Svi slušaju i prepoznaju njegov glas. Među Isusovim ovcima nema zaostalih. Jaka ili slaba, svaka će imati, ako želi, "život u izobilju". Ali nitko neće moći tražiti život

izvan stada. Stoga će Isusovo stado za svakoga biti mjesto dobrodošlice i mjesto dužnosti, mjesto slobode i mjesto odgovornosti. On će ih neprestano vraćati u stado, jedino mjesto gdje se nalaze oni koje voli, jedino mjesto gdje možemo živjeti kad ga slijedimo i volimo.

Treća osobina Dobrog pastira jest da je on univerzalni pastir.

Naravno, svako jutro odlazi s ovcima iz ograđenog prostora, ali neprestano gleda dalje prema ostalim ovcima koje mu već pripadaju i koje on želi voditi u život. Stoga je nemoguće zadržati ljubav pastira prema ovcima u ograđenom prostoru. Vrijedni smo ga samo ako gledamo u daljinu s njim, samo ako na putu i u ograđenom prostoru napravimo mjesta za nepoznate ovce čije je ime spomenuo i koje su potrčale slušajući njegov glas.

Ako slijedimo ovog pastira, moramo neprestano izražavati dobrodošlicu, neprestano učiti druga imena. Ako volimo ovog pastira, moramo mu se pridružiti u darivanju samoga sebe. Dakle, u trenucima kad nam je oduzeta naša sloboda, čast, naše vrijeme, u danima kada je teško voljeti, opraštati i služiti, odgovor Dobrog pastira vraća nam radost prvog dana: *"Moj život nitko mi ne uzima: ja sam taj koji ga daje"*.

11. TRAVNJA - ČETVRTA VAZMENA NEDJELJA - NEDJELJA DOBROG PASTIRA, SVJETSKI DAN MOLITVE ZA DUHOVNA ZVANJA

Molitve pape Ivana Pavla II. za duhovna zvanja

*Gospodine Isuse Kriste,
svećeničko je zvanje tvoja milost i tvoj dar.*

Rekao si kako je "žetva velika, a radnika malo" te pozvao moliti gospodara žetve neka "pošalje radnike u žetvu svoju". Molimo te stoga, daj našoj Crkvi dovoljan broj svetih svećenika, redovnica i redovnika.

Pošalji anđele svoje neka čuvaju u srcima djece i mladih dragocjeno sjeme zvanja i pomogni im shvatiti veličinu tvoje ljubavi koju im nudiš u svećeničkoj službi.

Potiči roditelje neka nesebičnom ljubavlju i s radošću rađaju i odgajaju djecu koja će biti spremna služiti Bogu, Crkvi i narodu. Blagoslivljaj one koje si izabrao i budi svjetlo onima koji ih poučavaju.

Blažena Djevice Marijo, kraljice apostola, spasenje kršćana, potkrijepi naše ponizne molitve pred Srcem svoga Božanskog Sina. Amen.

Dubrovnik, 6. lipnja 2003.

Sieger Köder, 'Dobri Pastor', detalj, <https://polis.ba>

Jedino je Krist istinski pastir

Pastir nije samo onaj koji upravlja i vodi, nego i onaj koji čini žrtvu predanja samoga sebe

Poznati talijanski pisac Umberto Eco uvijek je govorio da svako literarno djelo podrazumijeva i svojevrsno »preddjelo«. Time je htio reći da ni jedan tekst ne nastaje bez svojevrsnoga enciklopedijskoga znanja koje neki autor posjeduje prilikom kreiranja nekoga novoga literarnoga djela. Drugim riječima, postoje svojevrsni registri kojima se autor koristi kako bi izrazio svoju misao.

Međutim, ti isti registri, odnosno enciklopedija njegovih uvida koju on otvara svijetu, nužno trebaju biti spoznatljivi svijetu kojemu se određeni autor obraća. U protivnom bi sam pisac upao u zamku vlastitoga bezumlja jer bi, pretpostavivši da drugi razumiju registre kojima se on sam koristi, bio osuđen na apsolutno nerazumijevanje.

Bilo da je riječ o medijskom natpisu ili o nekom romanu, njihovi autori igraju na kartu registra znanja koje netko prethodno posjeduje. Već po naslovu nekoga članka uočavamo kamo neki autor smjera te na koji način želi graditi svoju argumentaciju. Ali ne samo to, na bazi registara kojima se autor koristi vrlo je lako uvidjeti i koristi li se on nekim »ideološkim markerima«. Na taj način, primjerice, vješt će čitatelj vrlo brzo prepoznati što je u nekom članku jednostavno »lažna vijest«. A ako se do sada ustvrđeno primjeni na evanđeoski odlomak koji čitamo četvrte vazmene

nedjelje, može se također reći da će i za njegovo dobro razumijevanje, a shodno tomu i za duhovnu korist, biti nužno poznavati registre koje evanđelist pretpostavlja da su čitatelju otprije poznati.

Ovca i pastir

Riječ ovca u Svetom pismu može imati širi spektar značenja. Međutim, ne samo u Svetom pismu, nego i u tradiciji židovskoga, a shodno tomu i kršćanskoga naroda. U Novom, a i Starom zavjetu ta se riječ upotrebljava jednostavno za ovce u pravom smislu te riječi, tj. za životinje. Prikaz je to ranjivoga stvorenja koje se ne može tek tako samo braniti od napada izvana. Isto tako vidljivo je da već evanđelisti te neki drugi biblijski autori ipak tu riječ upotrebljavaju i u prenesenom značenju. Tako će Krist na kraju vremena suditi svijetu razdvajanjem ovaca od jaraca.

Ovca je tu prikaz moralno čiste i Bogu predane osobe, a jarci su oni koji su Božju ponudu u Kristu svojim životom odbili.

Crkveni oci pojam ovce rabe da bi opisali sliku Božjega naroda na čelu s onim koji ih vodi – a to je Bog. Isto tako, primjerice, jedan poznati spis iz prvih kršćanskih vremena – »Didache« – pojam ovaca rabi kao sinonim za narod. U evanđelju riječ pastir, isto tako, ima vrlo važnu ulogu za njegovo razumijevanje. Ta se riječ u Bibliji rabi, također, u dvostrukom smislu te je usko povezana s dvostrukim značenjem riječi ovca.

Još u Starom zavjetu označavala je jednostavno pastire, ljude koji su se brinuli o stadima na poljanama, ali isto tako već u Starom zavjetu vidimo kako sam pojam dobiva i dublje konture. Tako, primjerice, prorok Ezekiel govori da je sam Bog onaj koji je pastir svojemu narodu. Isto tako u starini su se pastirima nazivali i vođe određenih zajednica, odnosno njihovi upravitelji. Međutim, i u Starom zavjetu, s vremenom, dolazi do promjene perspektive. Teolog André Wénin smatra da je razlog tomu ljudska povijest koja svjedoči razočaranju u ljudske oblike upravljanja.

Promjena perspektive

Na tom tragu možemo prepoznati i pomak kod proroka Ezekijela kada on kaže da je jedino Bog onaj koji istinski vodi i bez presedana bdije nad svojim narodom (usp. Ez 34). To je shvatljivo jer izraelski narod konstantno živi traumu u kojoj neprestano sazrijeva. S jedne strane sazrijeva percepcija samoga sebe, a s druge strane dozrijeva i slika Boga.

Promjena perspektive vidljiva je i u Novom zavjetu gdje se o pastiru uglavnom govori u prenesenom značenju. Pastir je i u Novom zavjetu shvaćen kao onaj koji upravlja, koji vodi. Međutim, treba biti oprezan. Razlog je to da se ni u Novom zavjetu o pastiru ne govori tako olako – o ljudskim se pastirima eksplicitno govori na vrlo malo mjesta (usp. Ef 4; 1 Pt 5). Ako se i govori, izraz pastir nije rabljen. U Prvoj su Petrovoj poslanici oni koji trebaju pasti prezbiteri, no oni nisu nazvani izravno pastiri, nego pak trebaju vjerno upravljati narodom do pojavka Onoga koji je nazvan vrhovnim pastirom (usp. 1 Pt 5, 1ss.) Onaj koji je upravitelj i voditelj svojega naroda u Novom je zavjetu istinski samo Isus Krist.

To vidimo i u evanđelju četvrte vazmene nedjelje, u kojem Krist sam za sebe kaže da je pastir.

Život u izobilju

Krist je prikazan kao pastir ne iz razloga što tek upravlja i vodi narod, nego što čini žrtvu predanja samoga sebe – polaže život. Iz toga čina predanja jedino je Krist istinski pastir. Jer on ne može razočarati te njegova žrtva ostaje kao čisti prinos samoga sebe, zauvijek. Stoga je vidljivo da Novi zavjet u sebi nosi promjenu paradigme koja je posijana već u Starom zavjetu. Zašto? Odgovor se krije u iskustvu ljudi koji kreiraju povijest predaje biblijskih tekstova. Njihovo iskustvo traume i razočaranosti biva na dubok način izraženo kroz biblijske spise, no samo ako znamo pratiti registre autorovih nauma.

Kristov temeljni motiv darivanja (polaganja) života jest dakle osposobljavanje životnosti vjernika. Bez Kristova polaganja života čovjek je osuđen na životarenje.

Ipak, evanđelje govori i da on daruje ne bilo kakav život, nego život u izobilju. Koliko god bio bogat na zemlji, ako nema istinskoga Božjega života u sebi, čovjek ustvari istinski ne živi, nego životari. Stoga evanđelje četvrte vazmene nedjelje u cijelom svojem bogatstvu želi reći: »Dođi, osluhni moj glas jer te ne zovem tek tako i bez razloga. Ne zovem te radi sebe, nego radi tebe samoga.« Da, to je Bog u Isusu Kristu. On se daruje do kraja, ljubi do kraja, ne zato što to treba njemu jer on već ima život u punini s Bogom Ocem. On polaže svoj život kako bi i ljudi istinski mogli pristupiti tomu životu.

Ivan Benaković, <https://www.svjetlorijeci.ba>

Jubilejska godina

Iz Pastirskog pismo biskupā Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine „Na kršćanskim temeljima, u zajedništvu Crkve, Hodočasnici nade“, u prigodi Jubilejske godine 2025., 1100. obljetnice splitskih crkvenih sabora i početaka hrvatskoga kraljevstva

Pozdrav i povod

Draga braćo i sestre u zajedništvu Božjega naroda, dragi hrvatski vjernici u Domovini i izvan nje! S Apostolom „zahvaljujemo uvijek Bogu za sve vas i bez prestanka vas se sjećamo u svojim molitvama spominjući se vaše djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade u Gospodinu našem Isusu Kristu, pred Bogom i Ocem našim“ (1Sol 1, 2-3).

Ovo vam Pastirsko pismo upućujemo da bismo vas potaknuli na vjerničko življenje vremena pred nama u 2025. godini, koju iščekujemo kao milosno vrijeme nekoliko važnih jubilejskih slavlja, izvorišta za obnavljanje životne snage, misleći pritom poglavito na proslavu redovitoga Jubileja, Svete godine 2025., i na spomen znamenitih Splitskih crkvenih sabora održanih od 925. do 928. godine, za vladavine Tomislava, ‘kralja Hrvata’, kako ga je u svome pismu 925. godine oslovio papa Ivan X. (914. – 928.).

Zašto slavimo Jubileje?

U mnoštvu raznih obljetnica samo se po sebi nameće pitanje zašto slaviti jubileje. Svojim imenom ‘jubilej’ upućuje na: radost, ushićenje, zanos, slavljenje, prizivajući i posadašnjujući spomen na važne događaje.

U Crkvi je slavlje jubileja iskaz radosne zahvalnosti Gospodinu za njegove milosne darove, ali i darovano vrijeme obraćenja, pomirenja i pokore; vrijeme osobnoga preuzimanja odgovornosti te ljudskoga i kršćanskoga poslanja da se ovaj svijet, trajno u suradnji s Gospodinom, učini što skladnijim sa Stvoriteljevim naumom mira, pravednosti i istinskoga zajedništva u ljubavi.

Od prvoga Jubileja, koji je 1300. godine proglasio papa Bonifacije VIII., kada se – u tadašnjim okolnostima življenja otajstva Crkve – snažnije osjetila potreba za obnavljanjem vjerničkoga života i pobožnosti snagom oprosta, svake se pedesete, odnosno (od 1450. god.) svake dvadeset pete godine, slave redoviti Jubileji, Svete godine. U posebnim pak trenutcima proglašavaju se i izvanredni Jubileji, kakav je bio Jubilej milosrđa (2015. – 2016.).

<https://www.vaticannews.va>

Slavlje jubileja potrebno nam je da bismo ponovo probudili zapretani žar Božje milosti koji nas potiče da se okrenemo budućnosti i zauzmemo za izgradnju svijeta u novosti evanđelja te konačno ostvarenje kraljevstva Božjega za koje svednevice molimo u molitvi Gospodnjoj: „Dođi Kraljevstvo tvoje.” Ta povezanost nebeskoga i zemaljskoga očituje se u obredu otvaranja i zatvaranja Jubileja, redovito povezanim sa slavljem otajstva utjelovljenja Božjega Sina, u kojemu se susreće božansko i ljudsko, vidljivo i nevidljivo, a prošlost i budućnost živimo kao milosnu sadašnjost.

Svetu godinu koja je pred nama živjet ćemo pod sloganom ‘Hodočasnici nade’, pri čemu je vrijedno uočiti da mi vjernici putujemo iz nade u nadu; da mi nosimo darovanu nadu, kao poveznicu između vjere i ljubavi.

Druge važne obljetnice

Osim Svete godine i 1100. obljetnice splitskih crkvenih sabora, povod ovomu Pismu još su neke važne obljetnice, od kojih izdvajamo:

a) **spomen na 1700 godina od Prvoga sveopćeg, ekumenskog koncila u Niceji** 325. godine, važnoga za ispovijedanje prave vjere i za slavljenje središnjega otajstva naše vjere, Kristova vazma;

b) **60. obljetnica završetka Drugoga vatikanskog koncila** (1965.) sa svim što je nosilo i nosi obnovu Crkve;

c) pedeseta obljetnica od Pastirskoga pisma biskupā kojim su 1975. (također Svete godine) pozvali na proslavu i obnovu koja je pod naslovom ‘Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata’ tijekom devet godina ostvarivana brojnim slavlјima, poukama, susretima i drugim događanjima do 1984. i Nacionalnoga euharistijskog kongresa u Mariji Bistrici;

d) **stota obljetnica od ustanovljenja svetkovine Isusa Krista Kralja svega svijeta;**

Iz tih je obljetnica razvidno da se one ne zaustavljaju na prošlosti, nego iz svake od njih progovara novost i obnova. U tome je pristupu i razlog zbog kojega se u ovome Pismu već spominje i pogled prema 2033. godini, Svetoj godini Otkupljenja, i prema 2041., što će biti 1400. obljetnica kršćanstva u Hrvata.

U onim dijelovima Pisma u kojima govorimo o povijesti, težište leži na povijesti spasenja koja upravo snagom vjere, nade i ljubavi u Isusu Kristu po Crkvi združuje prošlo, sadašnje i buduće, zbog čega temeljni ustroj Pisma slijedi upravo tu trojelnost.

<https://dok.hbk.hr>

Što je Sveta ili Jubilejska godina

„Sada je došlo vrijeme za nov jubilej u kojem će se Sveta vrata ponovno otvoriti kako bi se omogućilo živo iskustvo Božje ljubavi koja u srcu budi sigurnu nadu spasenja u Kristu“, najavio je otvaranje Svete godine papa Franjo u Buli proglašenja Redovnog jubileja godine 2025. Spes non confundit - Nada ne razočarava, a koju je papa otvorio 24. prosinca 2024. godine. No, što je to Jubilej za vrijeme kojeg je moguće dobiti potpuni oprost i što znači za život jednog vjernika?

Riječ jubilej dolazi od hebrejske riječi „jobel“ koja označava ovna, ovnovski rog, odnosno trubu. U tradiciji židovskoga naroda, svaka sedma godina je bila „subotnja“ godina, što je prizivalo u sjećanje svetost subote za Židove te Božje stvaranje svijeta u šest dana i dan odmora sedmoga dana. Kada bi se ispunilo sedam uzastopnih subotnjih godina, što je vremenski period od četrdeset i devet godina, nastupila bi pedeseta, odnosno sveta ili jubilejska godina: *„Nabroj sedam sedmica takvih godina, sedam puta sedam godina. Sedam sedmica godina iznosit će ti četrdeset devet godina. A onda zaori u trubu. Tu pedesetu godinu proglasite svetom. To neka vam bude jubilej, oprosna godina“* (Lev 25, 8-9a; 10).

Za vrijeme svete godine, Židovi su trebali pokazati milosrđe i socijalnu pravdu koja je tako postala neizostavan korektiv za vraćanje sklada i pravde u zemlji Izrael: kuća i zemlja morali su biti otkupljeni i

vraćeni svojim vlasnicima, kao što su trebali biti otkupljeni i vraćeni svojoj obitelji oni koji su bili u ropstvu. Precizna pravila regulirala su otkupninu. Jedna od njih predviđala je da se onaj tko ne može platiti otkupninu za sebe, morao se obratiti nekome od najbliže rodbine da ga otkupi, a taj je bio poznat kao go'el („otkupitelj“), jer je otkupljivao članove obitelji koji su pali u siromaštvo ili ropstvo. Uzor toga otkupitelja je sam Bog, koji je otkupio Izraela iz egipatskog ropstva i vratio ga iz babilonskog progonstva u zemlju otaca.

Savršen primjer go'ela-otkupitelja je sam Isus Krist koji, nakon kušnje u pustinji, proglašava „godinu milosti Gospodnje“ (Lk 4, 19) koja svoj vrhunac doživljava u njegovoj muci, smrti i uskrsnuću. Katolička Crkva je uvela praksu slavljenja jubilejske godine, stavljajući ju u kontekst brige za spasenje duša kroz milosrđe i oprost Gospodinove otkupiteljske smrti na križu.

Počeci slavljenja Jubilejske godine u Katoličkoj Crkvi sežu do 1300. godine kada je papa Bonifacije VIII. proglasio prvi Jubilej, zamišljen kao događaj koji će se održavati svakih 100 godina. U vremenu obilježenom

ratovima i bolestima, vjernici su u velikom broju hodočastili u Rim, gdje su molili na grobovima apostolskih prvaka i primali oprostnje grijeha. Širenjem glasina o oprost, Rim je na Božić 1299. privukao mnoštvo hodočasnika, pa je papa Bonifacije VIII. proglasio „godinu oprostnja svih grijeha“. Propisao je posjete bazilikama svetog Petra i svetog Pavla, što se kao obveza zadržalo sve do 20. stoljeća.

Kako bi vjernici imali češće prilike za sudjelovanje, papa Klement VI. skratio je razmak između Jubileja na 50 godina, a papa Urban VI. uveo je slavlje svake 33 godine, u spomen na Isusov ovozemaljski vijek. Jubilej 1450. vratio je razmak od 50 godina, dok je papa Pavao II. 1475. propisao slavlje svake 25 godina, što je ostalo pravilo do danas. Jubilej 1500., kojeg je najavio papa Aleksandar VI., uveo je obred otvaranja Svetih vrata na bazilikama, tradiciju koja se i danas prakticira.

Uz redovite Jubileje (zbog političkih i ratnih okolnosti izostale su 1800., 1850. i 1875.) slavile su se i izvanredne Jubilejske godine, poput one 1933. u povodu 1900. obljetnice otkupljenja ili Godine milosrđa 2015. koju je proglasio papa Franjo. Jubilej 2025., s geslom „Hodočasnici nade“, otvoren je 24. prosinca 2024. godine. Pretpostavlja se da je na prvi Jubilej stiglo najmanje dva milijuna vjernika, a za Jubilej 1350. više od milijun i pol hodočasnika. Za Jubilej 2025. je samo u prva dva tjedna kroz Sveta vrata bazilike svetoga Petra prošlo preko pola milijuna hodočasnika, a kroz cijelu jubilejsku godinu se očekuje da će ta brojka narasti na preko 30 milijuna.

ig. <https://www.zivazajednica.de>

Papa Pio XII. otvara Sveta vrata za Jubilej 1950. (detalj zadnje ploče Svetih vrata u bazilici Svetoga Petra u Rimu)
<https://www.vjeraidjela.com/>

Mali vjeronaučni leksikon

Preobraženje

Preobraženje (grč. *peiapopcpcoan*;; lat. *transfiguratio*), novozavjetni teofanijski prizor na gori Taboru. Pred svojim učenicima Petrom, Ivanom i Jakovom Isus je promijenio izgled svog tijela pokazavši im slavu koju će u potpunosti doživjeti u uskrsnuću. Prizor je povezan s navještajem muke, smrti i uskrsnuća. Mojsije i Ilija, koji se u tom prizoru pojavljuju uz Isusa, predstavnici su Zakona i proroka koji svjedoče o Isusu kao Mesiji (Mk 9,4-7). Čest ikonografski motiv. Blagdan (Preobraženje Gospodnje) kada se slavi spomen na Kristovo preobraženje (6. VIII).

Pretpovijesne religije

Pretpovijesne religije, oblici religijskih predodžbi kojih tragovi sežu u starije (paleolitik) i novije (neolitik) kameno doba, a tumače se isključivo na temelju arheoloških nalaza. Paleolitičke religije obilježava obredno pokapanje (odlaganje kostiju u špiljskim nišama), a na crtežima se vide tragovi magije. U kasnom paleolitu dolazi do izražaja sakralnost ženina lika, vjerojatno i neki oblik kozmogonijskog mita o iskonskim vodama i o stvoritelju, te mitovi o podrijetlu životinja i vatre. U ranome neolitičkom razdoblju razvijen je kult plodnosti; posebna važnost pridaje se božici plodnosti. U daljnjem razvojnem obliku poprimaju svojstv.

Pretvorba

Pretvorba, u katoličkoj liturgiji, čas kada nakon posvete kruh i vino postaju u euharistiji Kristovim tijelom i krvlju. Naziv potječe iz XII. st. (Petar Lombardski), a rabi ga i Četvrti lateranski koncil (1215) govoreći o euharistiji. U skolastičkoj teologiji pretvorba se tumači transsubstancijom.

<https://www.svetlorijeci.ba>

Božansko utočište

U nekoliko redaka, Isus iscrtava vječnu poveznicu između neba i zemlje koja ga ujedinjuje s Ocem i sa svima onima koji ga prate. Kako bismo razumjeli snagu ove veze, moramo prvo promotriti jedinstvo Oca i Sina. Njih dvojica ni u čemu si nisu tuđi. Sve im je zajedničko, sve dijele, a jedan je od njih dar onoga drugoga. Taj je čudesni krug ljubavi mogao ostati zatvoren. Nije bilo nužno da se on proširi.

Pa ipak, upravo se na tom mjestu prepunom ljubavi našao dobrodošao i onaj koji prihvaća Isusove riječi. Upravo se po toj riječi život nastavlja, čežnja po njoj raste, po njoj se zadobiva radost. Riječ izaziva tišinu slušanja i tako stvara prostor zajedništva. Riječ otvara naša srca i naše unutarnje uši. Tišina je znak da smo zaštićeni u prisutnosti. Ona je prostor kojim odjekuju najvažnije riječi. Ona je sito koje prosijava. Tišina zna da je ona stvorena za ovaj trenutak. Ona je znak prepoznavanja, trag pronađenog značenja.

Slušanje je čvrsta spona kojom teče život. Ništa nije uklesano u kamenu. Jedna živa, osjetljiva i svezremana veza ujedinjuje u ljubavi sve one koji slušaju Isusove riječi. Cijelo njegovo biće daje nam se i dijeli se s nama, a njegove riječi uzimaju nas za ruku kako bi nas povele najvažnijim putem. One nas pripremaju za naš vlastiti Uskrs i uvode nas u život kojemu nema kraja. One su stepenice koje vode prema miru i utočištu od bujica i vjetrova.

Lijepo je naći se u oboru riječi, pod štapom pastira koji svoj život daje za svoje ovce. Njegov glas probija se kroz maglu i tminu. On nas dolazi tražiti, dolazi nas odmoriti i dolazi svima nama otvoriti put nade.

Ne bojmo se i uđimo u ovaj obor koji vodi u Božje srce. Nema veće radosti od tebe, Gospodine!

Marie-Dominique Minassian, <https://www.evangelie-et-peinture.org>
Prevela Teuta

Sv. Leopold Bogdan Mandić – naš svetac iz Boke

12. svibnja

“Ljudi smo koji idu protiv struje. Neka nas ništa ne obeshrabri, već uvijek naprijed sa sigurnošću da Gospodin računa na svaki napor i nagrađuje svaku žrtvu.”

Sveti Leopold Bogdan Mandić rođen je 12. svibnja 1866. u Herceg Novom.

Bio je dvanaesto dijete u obitelji Mandić. Na krštenju je dobio ime Bogdan, Adeodat – „dan od Boga“. Roditelji su mu bili vrlo pobožni i vodili su ga sigurnim putem ljubavi, a on je marljiv, a najviše se isticao svojim velikim srcem. Od mladosti je pokazivao želju za svećeničkim pozivom i 16. studenoga 1882. sa šesnaest godina odlazi u Serafsko sjemenište u Udinama, koje je pripadalo Venecijanskoj kapucinskoj provinciji, kojoj je pripadao i samostan u Herceg Novom. 12. svibnja 1884. stupio je u kapucinski novicijat u Bassanu del Grappi. Obukao je redovničko odijelo dobivši novo ime fra Leopold. Položio je zavjete i nastavio studij filozofije u Padovi, a teologije u Veneciji, gdje postaje svećenikom u travnju 1890. godine. Tako je u crkvi Gospe od zdravlja u Veneciji započeo apostolat prolazeći kroz mnoge samostane Venecijanske kapucinske provincije. Stigao je čak do Zadra gdje je kratko bio poglavar, a u Kopru je bio vikar. Zaustavio se neko vrijeme i u Thieni i u Bassanu. Živio je povučeno, uronjen u molitvu, bavio se studijem i ispovijedao je svakoga tko bi ga

potražio. Ne želeći primiti talijansko državljanstvo 1917.-1918. prognan je u više mjesta južno od Firence. 16. listopada 1923. premješten je u Riječki samostan za ispovjednika Hrvatima i drugim Slavenima. U Padovu se vraća 11. studenoga 1923. na traženje padovanskih katolika, svećenstva i biskupa i tu ostaje sve do svoje smrti.

Istaknuo se svojom dubokom pobožnošću, posebno prema Presvetom Sakramentu i Bezgrješnom Srcu Marijinu. Radio je kao ispovjednik i duhovni vođa te je bio poznat po svojoj strpljivosti i blagosti. Bio je osobito posvećen pomirenju, često posredovao u rješavanju sukoba i pomagao ljudima da pronađu mir.

Sveti Leopold Mandić bio je poznat i po svojoj patnji, budući da je cijeli život patio od teške bolesti, koja ga je ograničavala u kretanju. Unatoč tome, nikada nije izgubio vjeru ni optimizam.

Sveti Leopold Bogdan Mandić vrlo je značajan među imenovanim svecima pri Svetome rimskom sudu po broju priznatih nadnaravnih izlječenja. Taj sud ima širi krug liječnika i priznati su stručnjaci respektabilnog ugleda upućenih u medicinu komplementarne znanosti tako da su za priznavanje svetim, Sveta kongregacija u Rimu i sam Sveti Otac imali vrlo opipljive dokaze.

<https://www.kapucinileopoldzagreb.com/>

Među mnogim ozdravljenjima po njegovom zagovoru poznati su ozdravljenje Elze Raimondi iz Cavazzane di Lusia (Rovigo) 1946. godine i Paola Castelia iz Pagnana di Merata 1962. godine.

U zasebnim procesima u Padovi, Milanu i Trentu, ova su ozdravljenja ispitivana i prosljeđena u Rim velikom vijeću liječnika Svete Stolice koja je pojedine slučajeve ozdravljenja ocijenila "savršenim, trenutačnim, trajnim i neprotumačivim ni na koji prirodan način." Spomenute slučajeve teološka komisija smatra pravim čudima i pripisuje ih posredovanju oca Leopolda Bogdana Mandića.

U kapucinskom samostanu u Padovi proveo je zadnjih četrdeset godina života ispovijedajući vjernike satima. U potpunosti je bio predan ispovijedanju jer za njega je ispovjedaonica bila mjesto ekumenskog djelovanja gdje molitvom ustraje na cilju da svi budu jedno, a pohodili su ga tzv. mali ljudi, ali i ugledni građani: radnici i industrijalci, studenti i profesori, intelektualci, vojnici i časnici, ali i časte sestre, redovnici, svećenici pa i biskupi.

Umro je 30. srpnja 1942. godine u Padovi u Italiji.

Blaženoga Leopolda Bogdana Mandića papa Ivan Pavao II. proglasio je svetim u nedjelju 16. listopada 1983. godine. Na proslavi proglašenja u Rimu na Trgu sv. Petra bilo je prisutno približno 170.000 ljudi. Sveti Otac izjavio da još nije nikad vidio toliko naroda na proglašenju svetaca. Sveti Leopold Mandić danas se časti kao zaštitnik pomirenja, mira i ozdravljenja.

Dolaskom relikvije tijela svetog Leopolda u Hrvatsku, u gradove Zagreb, Zadar, Dubrovnik, Split i Rijeku, te u Leopoldov rodni grad Herceg Novi u Crnoj Gori, ispunja je posmrtna želja Sv. Leopolda "da se njegove siromašne kosti prenesu barem na kratko među pripadnike njegova naroda za dobrobit njihovih duša".

Sv. Leopold Bogdan Mandić zalagao se i žrtvovao za jedinstvo Kristove Crkve u ljubavi i pomoći svim potrebitima i na kraju ga je njegov životni put doveo do svetosti. Svetosti koja svojom snagom čuva i Zaljev svetaca uz hrvatskog sveca svetog Tripuna i blaženike, Ozanu Katorsku i Graciju iz Mula. Ta zajednička snaga bastion su i izvor vjere u životu Hrvata Boke Katorske, kako kroz povijest tako i danas.

Molitva za blagoslov obitelji

Gospodine Isuse Kriste, ti si se rodio kao čovjek i tako si blagoslovio naše obitelji.

Tebe je tvoj sluga sveti Leopold Mandić nasljedovao u dječjačkoj i mladenačkoj dobi, te rastao i dozrijevao do odraslog čovjeka kao kršćanin.

Izlij svoj sveti blagoslov na sve naše obitelji na poseban način na (osobna nakana) kako bi one postale mjesto skladnog i sretnog života te dobrog kršćanskog odgoja.

Našoj djeci daj pravi izbor zvanja i rast u svakom dobru. Amen.

<https://bokeljskamornarica809zagreb.hr>

NAŠI POKOJNI

BOŽIDAR SUBOTIČANEC,

PU koprivničko - križevačka, Koprivnica, 11. svibnja 1993.

SINIŠA KIĆAN,

PU požeško - slavonska, u službi, Toranj, 12. svibnja 1994.

STJEPAN TURKALJ,

PU požeško - slavonska, u službi, Toranj, 12. svibnja 1994.

VLADIMIR KULAŠ,

MUP, Bakar, 12. svibnja 1995.

ZORAN BENKOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Rajčici, 13. svibnja 1995.

DANILO MIHIĆ,

PU primorsko - goranska, Pulac, Rijeka, 13. svibnja 1992.

IVAN IVANIŠIĆ,

PU osječko - baranjska, 15. svibnja 1992.

MARINKO ADŽIĆ KAPITANOVIĆ,

PU zadarska, Pakoštane, 16. svibnja 1995.

IVAN ĆURKOVIĆ,

PU zadarska, Pakoštane, 16. svibnja 1995.

OLIVER PEŠIĆ,

PU zadarska, Pakoštane, 16. svibnja 1995.

POČIVALI U MIRU!